B. C. D.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS DE EPILEPSIA,

QUAM

ADJUVANTE DEO,

Ex Decreto Gratiosissimæ Facultatis Medicæ

In REGIA Argentoratensium Universitate

PRO LICENTIA

Summos in Arte Medica honores

& Privilegia Doctoralia legitimè consequendi

Ad diem *Maij* MDCCXXV.

Horis locoque solitis

In solenni Eruditorum Consessu defendet

FRANC. HENRIC. JOSEPH. KARCHER

Selestadiensis, J. U. Licent.

ARGENTORATI, Typis Viduæ MICHAELIS STORCKII, Universit. Cathol. Typogr.

DEO,
PATRIAE,
PATRONIS,
PARENTIBUS,
ET
AMICIS.

Procemium.

OTUM *omnem corporis fieri per* FIBRAS *vel in musculum collectas vel in membranam intertextas ope* SPIRITUUM ANIMALIUM *vel, quod idem est,* SUCCI NERVEI *per nervos tum ex cerebro,* unde motus voluntarius *provenit, tum ex cerebello, unde* involuntarius *oritur, in eas influentis, concurrente tamen sanguinis adjumento, communis est opinio; pro diverso itaque spirituum horum in partes influxu, diversi quoque motus oriuntur, hinc aliquando planè* deficit, *ut in* PARALYSI, *aliquando* depravatur, *ut in* TREMORE, *quandoque verò præter ordinem* augetur, *ut in* SPASMO *seu* CONVULSIONE, *hocque dupliciter; nunc enim membra ultrò citròque invitè contrahuntur & extenduntur, quod sub nomine* CONVULSIONIS CLONICÆ *venit, nunc verò*

membrum contractum rigidum sine vibratione permanet, & dicitur CONVULSIO TONICA. *Ad primam classem* EPILEPSIAM, *morbum quoad theoriam æquè ac praxin, quod ægrotantium non minus quam Practicorum querelæ abundè testantur, satis intricatum, pertinere, nullus, opinor, dubitat; cujus paulò accuratiorem delineationem speciminis inauguralis loco instituere consultum duxi. Equidem de tristissimo hoc affectu sæpissimè jam inter Eruditos disputatum fuit, & propterea mihi objicere quis posset, me crambem sæpius recoctam apponere; verùm cum de morbis tractaturo vix materia supersit, quæ non permultis vicibus agitata fuerit, facilè me veniam impetraturum spero, quod & diri hujus morbi examen instituam, præsertim cum Tyronibus lectiones lectæ placere, & decies repetitæ haud displicere debeant. Dum autem hoc aggredior, ut* DIVINUM NUMEN *conatui meo qualicunque ex alto benedicat, ardentibus precor suspiriis:* TE *verò L. B. ut æquam de labore feras sententiam, subnixè rogo.*

Caput

Caput I^mum^.

Definitionem nominalem, realem, ſubjectum & cauſas delineat.

§. I.

MOrbi hujus, nimirum *EPILEPSIAE*, denominationis rationem græca lingua reddit, ſiquidem ab ἐπιλαμβάνω, invado, corripio, prehendo, quia ſubitò mentem ſenſusque omnes prehendit, derivatur. Varias apud Latinos non minùs quàm Germanos denominationes obtinet; dicitur enim *MORBUS INFANTUM*, quia hi frequenter ob varias partim in utero, partim verò extra uterum collectas cruditates ab immane hoc hoſte quantum patiuntur. Item *PUERILIS*, quoniam & iſti ob nimiam voracitatem, miniméque ſervatam diætam, patulas huic malo præbent januas. *MORBUS CADUCUS*, à caſu & lapſu ægri ſubito; *COMITIALIS*, quoniam Romæ olim Comitia ſolvebantur, ſi quis hoc morbo corriperetur; nonnullis *MORBUS SACER*, quod ſacram corporis partem cerebrum perturbet; *HERCULEUS*, ab ejus immanitate, & *SONTICUS* ob maximam nocendi vim audit. Aliis verò *LUNATICUS*, vel quod in Novilunio nati hoc morbo corripi credebant, vel quod ſecundùm Lunæ converſiones ſuam hic morbus potiſſimum exercet atro-

ciam appellatur, quibusdam verò *PEDITIO*, quia pedes in paroxiſmo inordinatè moventur, vocatur, *vid. Avicenn. Tract. de Epilepſ.* Aliquibus etiam *MENSALIS* ſeu *CONVIVALIS* ex eo, quod menſam accumbentes ſæpè invadat, dicitur. *Vid. Chriſt. Joh. Lang. oper. diſput. V. de morb. cad. pag.* 58. Germanis verò die fallende Sucht/ schwere Noth / der Jammer/ schwere oder böſe Kranckheit/ das schwere Gebrechen ꝛc. nominatur.

§. II.

Eſt autem *EPILEPSIA, AD ACTIONIS AUCTAE SYMPTOMATA PERTINENS, MOTUS CONVULSIVUS INVOLUNTARIUS ATQUE INORDINATUS OMNIUM PLUS MINUS CORPORIS PARTIUM, INPRIMIS MANUUM ET PEDUM, NON PERPETUUS QUIDEM, SED QUI TEMPORUM FIT INTERVALLIS, CUM SENSUUM TUM INTERNORUM TUM EXTERNORUM, ACTIONUM ANIMALIUM ET QUANDOQUE NATURALIUM LAESIONE.* Motum enim convulſivum, & quidem omnium haud rarò corporis partium violentum Epilepſiam dicere, imò & primum in convulſionum claſſe ipſi concedere locum, nemo ex omnibus, quos mihi hactenus evolvere licuit, Doctoribus hucuſque dubitavit; manus verò & pedes præprimis convelli, hocque non continuò, ſed per intervalla fieri, cum nullus, cui vel ſemel epilepticum omnino talem videre licuit, negare poſſit, comprobante inſuper ſenſuum tam internorum quàm externorum læ-

ſionem

ſionem ipsâ ægrorum relatione, in explicandâ æquè ac probandâ definitione prolixior non ero, ſed ad ſubjectum, quod tam horrendo torquetur malo, indagandum me accingo; illud tantummodo monens, me non comprehendere poſſe, quomodo hic morbus à principio agente rationali, ſemper in deſtructionem vitæ tendentes abominandos motus producente, ſalva ratione derivari queat.

§. III.

CEREBRUM unanimi fermè Medicorum conſenſu *PRIMARIUM* Epilepſiæ *SUBIECTUM* ſtatuitur. *Quercetanus* quidem *Art. Med. pract. de Epilepſ. p.* 114. ob læſas cordis non minùs quàm cerebri actiones, cor hujus interdum morbi ſedem accuſat; verùm cùm hæc ipſa *Quercetani* opinio à variis jam dudum Authoribus, præcipuè verò *Sennerto pract. Med. lib.* 1. *part.* 2. *cap.* 31. *quæſt.* 2. *p* 652. quò etiam L. B. remitto, inverſa ſit, unicè hic annotabo, minimè hic de loco generationis materiæ, quæ Epilepſiam excitat, ſed quâ parte proximè & præcipuè affectâ epilepſia oriatur, quæſtionem eſſe. Eam igitur *CEREBRUM*, omnium utpote, quæ in Epilepſia læduntur, actionum fontem ac cauſam, eſſe, non adeo ineptè creditur, & licet per conſenſum ſæpius Cerebrum afficiatur, firma tamen manet ſententia, ſymptomata Epilepſiam conſtituentia ex læſione potiſſimum Cerebri, viſceribus reliquis, excepto forſan illo in quo cauſa mali hæret, per conſenſum, quem cum cerebro per

nervos

nervos habent, tantummodo affectis, dependere. Quoniam verò Cerebrum plurimis constat partibus, haud exiguum authorum hic observamus diffidium, dum alii Cerebri tantùm Ventriculos, nonnulli ejus Meatus, alii verò Cerebri Meditullium, plures exteriorem ejus Corticem, quidam verò Albam & Medullarem cerebri substantiam, multi glandulam Pinealem, Plexum Choroideum; alii verò Membranas primariò hic affici contendunt. Nullos verò rem acu omnino tetigisse, sed illos unicè qui Cerebrum indifferenter, maximè verò Membranas & Principium nervorum primarium hujus mali subjectum asserunt, à veritate laurum mereri, cum sanioribus nostræ ætatis Medicis existimo. His enim à quacunque causâ irritatis, spiritus quoque animales miris modis agitantur, perturbantur, & commoventur, spinalis medulla nervosaque corpora in consensum trahuntur, ita ut à vellicatione membranarum aut nervorum, omnes deinde Musculi per quos illi distribuuntur, utpote motûs organa, simul afficiantur & convellantur. Ut autem meliorem, à quibus hic affectus potissimum dependet, *CAUSARUM* acquiramus cognitionem, necessarium esse puto eas dividere in *PROXIMAM* seu *IMMEDIATAM*, & *ANTECEDENTES*.

§. IV.

Quia autem in limine statim hujus dissertationis Spiritus Animales principale motûs omnis organon existere, eosque naturaliter constitutos regularem, minùs verò tales

tales irregularem edere motum annotavi, cum præterea formalis Epilepsiæ ratio in motu præternaturaliter aucto consistat, non immeritò quoque SPIRITUS ANIMALES A QUACUMQUE CAUSA PERTURBATOS, NIMIOQUE IN MUSCULORUM VILLOS IMPETU IRRUENTES, CAUSAM EIUS PROXIMAM ET IMMEDIATAM dixero. Verùm antecedentes, si ullius, hujus certè morbi causas designare arduum est, ita ut non immeritò (ut verbis *Sennerti* utar) *Magnus ille Medicus Joannes Crato ad Zvvingerum in epistolis à Scholtzio collectis, epistola* 137. scripsisse videatur: *utinam ante vitæ meæ exitum veram hujus mali dignotionem, & verum remedium quis ostenderet!* unde certè in diversas adeò Authores abiisse sententias mirandum non est. Verùm liceat mihi relictis aliorum rationibus illam amplecti sententiam, quæ OMNE ID, QUOD SPIRITUS ANIMALES QUACUNQUE RATIONE IRRITARE, AUT INORDINATE COMMOVERE POTEST, CAUSAM ANTECEDENTEM asserit, & pro ratione subjectorum vel plethoram, vel abundantem quamcumque humorum acrimoniam affectum talem producere putat. Quam etiam sententiam ab Authoribus allegatæ observationes & causæ, quibus suos hic morbus natales debet, abundè comprobare videntur, sic Epilepsiam à tumore duro & rotundo in capite hærente ortam testatur *Bartholomæus de Moor cap.* 13. *de morb. cad. pag.* 404. Eodem modo è *Rhodio Bonetus* refert Epilepsiam obortam à carnoso tuberculo in cerebri ventriculo contento *sepulchr. l.* 1. *sect.* 12. *obs.* 26. Ita Epilepsiam à sanguine factam describit *Salius de Cur. morb. particul. c.* 3. *Schenck p.* 115. A bile quoque Epi-

lepsiam produci posse impossibile non est, cum hæc natura stimulante & vellicante sit prædita, & ipse *Galenus* 5. *de loc. aff.* epilepticos superveniente vomitu biliioso curatos fuisse memoriæ prodiderit. *vid. Zacut. Lusit. Med. Pr. Hist. l.*1. *p.* 36. ut & ipsissimam quoque Epilepsiæ causam esse serosam colluviem fervore quodam concepto impetum facientem, violenterque principia nervorum præsertim spinalis medullæ & sexti septimique, ex ejus opinione, parium distendentem multis illustrat observationibus *Carolus Piso observ. morbor. à serosâ colluvie p.* 101. *seq.* sic etiam Epilepsiam ab ipso cranio depresso vel carioso *Forestus l.* 10. *obs.* 67. *in schol. p.* 391. *Vidus Vidius lib.* 2. *de morb. partic. cap. proprio.* aut ab ejusdem squammulis pungentibus *Leo Faventin. de med. morb. c.* 11. à materia purulenta & sanie ex abscessu cerebri, vel membranarum ejus corruptione *Severinus de abscess. fol.* 116. *Schenck l.* 1. *obs.* 4. *Fernel* 5. *Pathol. c.* 3. & de *abdit. rerum caus. l.* 2. *c.* 11. *&* 15. imò à quovis corpore toto genere p. n. in capite genito & contento, ut sunt lapides, *Schenck l.* 1. *obs.* 81. vermes, (à quibus etiam vel in ventriculo vel in intestinis hærentibus hunc affectum sæpiùs productum esse experientia testatur) scorpio, *Holler. l.* 1. *de morb. intern. cap.* 1. oriri posse ostendunt. Huc quoque faciunt capitis læsiones ex ictu & percussione *Joh. Lang. libr.* 10. *Epist.* 10. Vulnera item, *Valescus de Tarant. cap. propr.* quæ certè neque per *Willisii* effervescentiam ex particulis nitro-sulphureis cum spirituo-salinis oriundam, neque per *Galeni*, aliorumque qui eum sequuntur

Medi-

Medicorum, humores pituitoſos & melancholicos in cerebro turbam moventes, nec *Barbette* lympham acrem, *Deckeri* lympham acido-auſteram, virus illud inebrians ſoporiferum & quodammodo furioſum *Helmontii*, *de le Boë Sylvii* ſpiritum acidum volatilem, *Ettmülleri* acidum nervis inimicum &c. unicè explicari poſſunt. Præterea, cum acrimoniam unam æquè ac aliam ſpiritus animales, utpote puriſſimos & ad omnem rem indifferentes, irritare poſſe ratio demonſtret, quid opus eſt ad ſpecificam quandam omnibusque hac ratione epilepticis communem qualitatem confugere. Cum autem ex allatis hucusque variorum Authorum obſervationibus cauſæ hujus morbi præternaturales quoad maximam partem colligi poſſint, ad cauſas jam naturales & non naturales progrediendum eſt.

§. V.

Ex *CAUSIS* autem *NATURALIBUS* primo loco ſe offert quando morbus cum *SEMINE ET SANGUINE A PARENTIBUS IN LIBROS* propagatur, unde *MORBUS* hic fit *HAEREDITARIUS*. Cui accedit *PRAVA MATRIS* utero geſtientis *IMAGINATIO* & *PERTERREFACTIO*, quæ ſæpè hoc malum produxit, cujusmodi exemplum apud *Guilielmum Fabricium cent.* 3. *obſ.* 3. haberi poteſt. Huc quoque pertinet *TEMPERAMENTUM MELANCHOLICUM*, utpote quod ſanguine ſpiſſiore abundans obſtructionibus, hincque dependentibus ſæpiſſimè humorum dyſcraſiis maximè obnoxium teſte *Hippocr. lib.* 6.

de morb. vulg. cui meritò annumerari poteſt *TEMPERAMENTVM CHOLERICVM*, animi quippe Pathematibus (quæ quid ad hunc affectum conferant, infra patebit) præ aliis deditum. *Ætas* porrò *PVERILIS* juxta *Hippocr. Sect.* 3. *aph.* 25. *& l.* 3. *præſ.* 36. tum ob humidam puerorum temperiem & membrorum debilitatem, cum nervuli ipſorum inſigni ſint præditi mollitie, quos facilè cauſa peccans accedentibus etiam aliis cauſis externis vellicare & ferire poteſt, tum ſi in infantia ex craſſo, caſeoſo, multiſque excrementis ſcatente nutricis lacte humores corruptos cumularint, præprimis cum & *LAC*, ut opinatur *Horſtius Dec.* 2. *probl. qu.* 9. in ventriculo *ACESCENS* in æruginoſum ac viride quoddam virus vitriolatum facilè degeneret, comitialis morbi inſultus ſæpius experitur. Ex *CAVSIS* verò *NON NATVRALIBVS* ſeu procatarcticis agmen & choreas ducit *AER*, cujus nimia non tantum frigiditas & humiditas juxta *Hippocr. Aphor.* 16. *Sect.* 3. ſed etiam caliditas humorum motum immutare, ac cerebrum facilè offendere poteſt. *Hipp. l. de morb. ſacr.* Idem quoque facit decubitus in terrâ, mora in aëre vitioſo & ſole diuturnior *Galen. Comm. Aph.* 29. *S.* 3. Si enim hæc ſanos etiam in gravem capitis dolorem, vertiginem &c. conjicere poſſunt, mirum certè videri non debet, ſi ad morbum caducum diſpoſitos in novum præcipitent paroxiſmum. Deinde etiam ſubitaneæ & inconſtantes aëris mutationes, aut aër paludum, lacuum, aliorumve putreſcentium vaporum, fœtidorum ac grave-olentium effluviorum quali-

tate commixtus hunc morbum facilè producunt, teste *Hippocr. Aph.* 20. & 23. *S.* 3. *LVNAE* quoque *PHASES* ad hunc morbum producendum conspirare experientia, qua paroxysmos epilepticos Lunæ mutationes sæpè sæpiùs comitari constat, confirmare vult, quem effectum alii ab influxu astrali, alii verò, & ut credo rectiùs forsan, à pressione mutationeque aëris deducunt. Secundum sibi locum vendicat *CIBVS* vel quantitate vel qualitate peccans. Sic cibi excrementitii, grave-olentes & facilè corruptibiles, licet non in omnibus Epilepsiam inducant, frequentius tamen quàm aliàs ad Epilepsiæ generationem faciunt. Ita ex esu fructuum horæorum crudorum, & lactis nimia ingurgitatione puellam Epilepsiâ correptam fuisse refert *Francis. Hildesheim Spicileg. pag.* 599. sic & fungis *Sennert. l.* 6. *pr. p.* 300. & Studiosum quendam ex anguillarum esu in Epilepsiam incidisse, hisq; per vomitum rejectis evasisse refert *Forest. l.* 10. *obs.* 57. *schol* Et puerum ex esu brassicæ capitatæ concisæ, & more Germanorum sale conditæ (quæ Germanis audit Sauer-Kraut) Epilepsia correptum, & ex tristissimorum complexu parentum à Libitina raptum fuisse observavit *Joan. Dolæus Encycloped. Med. theoret. pract. lib.* 1. *cap.* 9. *de Epileps. p.* 127. Sic etiam allia, cepas, apium, carnes hædorum & caprarum, hepar hircinum & caprinum, passerum cerebella, ut & frequens tuberum ac cothurnicum esus peculiari quadam hunc morbum excitandi facultate pollere diversæ Authorum observationes testari volunt. An autem hæc omnia æquè sint noxia aliis disqui-

rendum relinquo Quæ verò de cibo annotavi, de *POTV* etiam quantitate vel qualitate peccante dicenda ſunt. Vini nempe immodicum uſum & ad crapulam ſæpè aſſumptum hunc producere affectum præter alios *Galenus Comm. S.* 3. *Aph.* 29. & alibi annotat. Sic & notatu dignam de muliere quadam hiſtoriam, quæ ex inconvenienti acidularum SchWalbacenſium uſu, & ſuperbibitione lactis caprilli in Epilepſiam lethalem incidit, *Horſtius obſ. l.* 2. 9. *p.* 100. refert. Quid dicam de immoderata ſpiritus vini, aliorumque liquorum ſpirituoſorum ingurgitatione non adeò rarò dirum hunc affectum inducente.

§. VI.

MOTVM quoque *IMMODERATVM* & *QVIETEM DIVTVRNIOREM*, *SOMNVM* & *VIGILIAS NIMIAS* portam huic malo pandere, vix ullus, qui horum effectus perſpectos habet, dubitare poteſt. Motus enim immoderatus humores commovendo & exagitando, quies verò & otium diuturnum ſanguinem non tantùm magis lentum producendo, ſed & inſenſibilem tranſpirationem, hincque dependentem excrementorum evacuationem impediendo, quin & ſomnus nimius præprimis verò meridianus ac immediatè poſt paſtum inſtitutus, alimentorum concoctionem minùs promovendo, ut & vigiliæ immoderatæ corpus exhauriendo humorumque inſpiſſationem producendo non poſſunt non multum ad hunc affectum producendum conferre. Quid etiam ad diſponendum homines ad morbum caducum *EXCRETA* & *RETENTA* faciant plurimæ ab Authoribus hinc inde alle-

allegatæ observationes abundè probant, Sic ex mensium obstructione hunc affectum ortum esse refert de puella *Benivenius de abdit. morb. caus. & curat. cap.* 97. ex secundinis retentis vel ex utero imperforato *Guilielmus Fabricius cent.* 3. *obs.* 60. ex urinæ suppressione *Heurnius de morb. cap. p.* 163. ex seminis retentione *Forest. lib.* 10 *obs.* 66. Sic refert *Schenckius l.* 1. *obs.* 199. patrem & filium scabie laborantes ex intempestivâ materiæ repulsione, illum in palpitationem cordis, hunc in Epilepsiam incidisse. Nimia quoque venus & spiritus animales exhauriendo & sanguinem effœtum reddendo ad hunc morbum vel excitandum vel etiam aggravandum non parum facit. Ex ira etiam, ut ad *ANIMI PATHEMATA* deveniam, *Galen.* 5. *de loc. Aff. cap.* 6. *Joh. Baptist Montanus Cons.* 41. ex conspectu V. Sectionis *Salmuth. cent.* 2. *obs.* 73. à terrore ex inopinata aquæ perfusione *Camerar. Sillog. commemorab. cent.* 26. ex tonitru, clangore tubarum, cujus exemplum apud *Johan. Math. à gradibus in* 9. *Rhasis Forestus lib.* 11. *in schol. obs.* 54. ob fratrem subitò mortuum *Amatus Lusitanus cent.* 12. *curat.* 90. ob decollationem spectatam *Martinus Weinrich. de monstris cap.* 15. Epilepticum cadentem *Christoph. à Vega lib.* 3. *de arte Med. cap.* 12. Epilepsiam excitatam esse narrant. Non minùs etiam per jocum incussus metus & terror infaustæ hujus sobolis parentes fiunt. Metus enim quantum hic valeat vel ex illo patet exemplo, cujus mentionem facit *Platerus tom.* 1. *Prax. cap.* 3. *p.* 111. de puella quæ pendentem extra urbem in patibulo intuita, melancholica & epileptica invasit. Huc quoque pertinet illud à *Christ.*

Joan.

Joan. Lang. Disput. de morb. caduco observatum exemplum de serva quadam Lipsiæ ligulam tribus nodis constrictam inveniente, quæ dum tertium horum solvit, sibi imaginata est à saga quadam per fascinationem nexam fuisse, & pauco interjecto tempore Epilepsiam gravissimam incucurrit, de quâ tamen eam à se liberatam esse ipse subnectit. Hæc autem de causis dixisse sufficiant.

Caput II^dum.

Signa Diagnostica, Distinctiva, & Prognostica exhibet.

§. I.

ANtequam autem de signis diagnosticis aliquid dicam, eximia hic discuti posset quæstio; *CUR nimirum EPILEPTICI INSULTUS PER PAROXISMOS, ET STATIS QUANDOQUE TEMPORIBUS REDEANT?* Maximus circa hanc rem Authorum est dissensus, aliis ad animam & principium vitale atque Archæum confugientibus, aliis in Lunæ influxu rationem quærentibus, aliis aliam excogitantibus causam, forsan, in quibusdam saltem casibus, eandem Epilepsiæ cum febribus aliquibus intermittentibus rationem esse dicere liceret. Ab una videlicet vel pluribus ex causis procatarcticis quædam sanguinis & chyli disproportio oritur, unde cruditates à chylo non probè subacto oriundæ succrescunt, quæ, cum

cum ſanguini multò minùs ſequaces ſint, arctiora ejusdem colatoria, exilioreſque, ad arteriarum latera & fines, meatus pervadere nequeunt, neceſſariò igitur ibidem hærent, donec acrimoniam huic morbo excitando ſufficientem contraxerint, vel ab alia quacunque cauſa citiùs commotæ fuerint, hinc partes circumcirca ſenſibiles ac nerveas vellicant, qua occaſione ſpiritus impetuoſiùs moventur, atque motu hoc præternaturali in parte nervea ad cerebrum uſque continuato, ſimul commoventur reliqui ſpiritus, ita ut aperto quaſi tramite cum impetu per ipſos nervos ferantur, & ita convulſionem fibrarum iſtarum ac muſculorum, ad quos terminantur nervi, inducant. Unde haud pauca Epilepſiæ ſymptomata deſumere licet, quæ poſt aliquot tandem tempus, partim ob ſpirituum animalium diſpendium, partim quia acrimonia balſamici ſulphuris commercio plurimùm mitigata eſt, deſævire incipiunt, donec de novo ratione mox allegatâ paroxiſmus alius ſuſcitetur. Hæc autem de Epilepſia per conſenſum potius intelligenda ſunt. De idiopathica verò ſupponendum eſt aliquid præternaturale in cerebro hærere, quod certis intervallis commotum, ſpirituum influxum placidum turbat, aut idem ipſis ſpiritibus permiſtum, eosdem vitiosè agitat. Hinc jam etiam, cur alius paroxiſmus citiùs aut tardiùs (ob cruditates nempe modo tenuiores, modo craſſiores, adeoque ad acrimoniam plus minuſve citò contrahendam aptiores) eveniat, item cur alii imminentem longè quandoque ante paroxiſmum, alii ve-

C rò

rò non, uti infrà de differentiis dicendum erit, præsentiant, facilè concludi poteſt. Verùm ne diutius quàm par eſt his immorer, ad ſigna hujus affectus diagnoſtica progredior.

§. II.

De his autem notandum ea indicare Epilepſiam vel inſtantem vel præſentem, quibus tamen, cum Medico parum negotii faceſſant, non multum immorabor. Quis enim ex vertigine ſubitanea, aurium tinnitu, capitis gravitate, ſenſuum hebetudine, inſolitâ rerum earum, quæ firmiter antea memoriæ inhæſerant, oblivione, faciei pallore aut livore, oſcitatione frequenti, ſternutatione crebriori, variorum ſplendorum atque colorum, iridem quaſi repræſentantium, apparitionibus, nervorum trepidatione, inſolito membrorum omnium torpore ac laſſitudine, cordis palpitatione, odoris fœtidi ſenſu &c. imminentem non concluderet? neque etiam vulgus (ut verbis clariſſimi *Langii* utar) dum ſubjectum ex improviſo non tam concidit, quàm cum impetu quodam, ita ut ſæpè pars primò in terram aut corpora adjacentia alliſa livore aut vulnere afficiatur, proſternitur, totum corpus (maximè verò pollices digitique manuum, quos in manu abſcondunt,) convellitur, caputque ſæpiùs alliditur, brachia & crura, quin imò cervix & dorſum variis huc illuc flexionibus diſtorquentur, æger quandoque pectus immaniter contundit,

dit, nec audit nec videt, interdum vociferatur, vocemque inconcinnam edit, aut cum ſtertore ſpiritum ſonorum emittit, ſtridor dentium ſupervenit, ſpuma ex ore profluit, urina interdum, fæces, & genitura excernitur, de Epilepſiæ præſentia dubitat. Cum verò ab annotata ſupra cauſarum diverſitate variæ quoque Epilepſiæ dependeant differentiæ, illas etiam jam hic apponere neceſſarium puto, priuſquam tamen §°. ſequenti, quibus modis hic noſter affectus ab aliis, qui aliquam cum eo convenientiam habere videntur, diſcrepet, demonſtravero.

§. III.

Sunt autem præcipuè ſequentes: *Apoplexia*, *Lethargus*, *Carus*, *Catalepſis*, *Vertigo*, *Spaſmus*, *Incubus*, *Syncope*, *& Suffocatio uteri.* Quod Apoplexiam igitur primò attinet, differt ea à morbo Comitiali 1. quod in illa motus ſit ſublatus, in hac verò præternaturaliter auctus. 2. Illa ſenibus magis accidit, hæc verò pueris familiarior. 3. Illa ſi ſolvatur, ut plurimùm deſinit in paralyſin, hanc autem rariſſimè membrorum reſolutio excipit teſte *Galeno l.* 14 *de loc. aff. c.* 2. A Lethargo porrò & caro differt, quod illi pedetentim invadere ſoleant, nullaque fiat convulſio, ſed ſomno indulgeant ægri, rariſſimè ſpuma circa os appareat, Epilepſia verò derepentè (ſaltem utplurimùm) & in momento quaſi cum convulſionibus membrorumq; diſtorſionibus opprimit,

vigilantibus accidit, ſpumaque ferè ſemper adeſſe ſolet. A Catalepſi item diſtinguitur, quod in hac totum corpus rigidum permaneat, nec membra flectantur, ſed in eodem quo prehenſi ſtatu apertis ac immotis oculis, ſtatuæ alicujus adinſtar ægri permaneant; quæ omnia ſecùs in Epilepſia accidere, ex traditâ ſuperiùs ejus hiſtoria cognoſci poteſt. Differt à vertigine, quod ſenſus in hac penitus non auferantur, ſed ſolummodo depraventur, nec ulla muſculorum, aut membrorum contractio adſit. A ſpaſmo atque tetano differt, quod in his motus contractivus tenſivusve continuus, in Epilepſia verò interruptus deprehendatur. Incubum autem quod concernit, ille dormientibus, præprimis verò poſt largiorem cœnam dorſo incumbentibus, cum motu difficili, torpido ſenſu, falſo ponderis thoraci incumbentis inſomnio, & cordis anxietate accidit; ſecùs verò fit in Epilepſia. A Syncope etiam diſtinguitur, quod in hac nulla adſit convulſio, ſed omnia membra rigida & algida ſudoreque frigido madentia cernantur, quod in morbo ſacro minimè accidere ſolet. Ab uteri demùm ſuffocatione ex eo, quod mulieres quandoque vocatæ audiant, punctæ ſentiant, intelligant, eorumque quæ in paroxiſmo ſecum actâ fuêre recordentur, Epileptici verò nec quicquam eorum, quæ ſibi contigêre, ſciant, eam diſcernere licet. *vid. Barthol. de Moor Pathol. cerebri de morb. cad. p.* 363. Accedit etiam, quod in hac pollex firmiter palmæ manus ſit incluſus, quod ſecùs eſſe in paſſione hyſterica vid. apud eundem *l. c. p.* 426. jam verò ad differentias.

§. IV.

§. IV.

Circa has verò notandum, hunc affectum non uno eodemque ſed diverſo incedere vultu. Alia enim *LEVIS* eſt, cujus paroxiſmi citò deſinunt, ægerque non toto corpore, ſed aliquæ ſaltem partes convelluntur, & vel caput ſaltem concutitur, vel oculi contorquentur, vel manus ac pedes hinc indè jactantur, vel manus clauſæ tenentur, neque concidit, ſed vel in gyrum agitur, aut hinc inde diſcurrit patiens; ſic non cadentem obſervavit *Marcell. Donat. lib. 2. Hiſt. Med. mirab. cap.* 4. ſtantem *Antonius Benivenius de abdit. morb. cauſ. cap.* 97. ſedentem *Dodonæus in ſchol. ad cap. Benivenii* allegat. curſitantem *Eraſtus in Anatom. librorum Comitis Montan. part. 2. p.* 195. Alia verò *GRAVIS* eſt, cujus paroxiſmi diu durant, & ubi æger ſymptomatibus §°. 2. recenſitis vel omnibus, vel ſaltem gravioribus vexatur, ita ut ſæpiùs pro obſeſſo à dæmone haberetur, niſi Medici ſcientia ipſius innocentiam defenderet. Alia porro eſt *HAEREDITARIA* & congenita, quando vel à parentibus epilepticis in liberos transplantatur, vel à prava matris utero geſtientis imaginatione in fœtum derivatur; vel à mala cerebri aut alterius partis plus minùs nobilis conformatione homini utplurimùm incurabilis connaſcitur. Alia verò eſt *ADVENTITIA* ſeu adſcititia, quæ jam genitis ex quacunque poſt nativitatem causâ obtingit. Alia rurſus eſt *RECENS*, alia verò altas jam in corpore egit radices,

atque *INVETERATA* dicitur. Sic etiam alia eſt *PRIMARIA* quæ nullo præcedente morbo incipit, alia *SECUNDARIA* quæ alium ſubſequitur morbum, alia *SOLITARIA* nulloque alio morbo connexa, alia verò cum *ALIIS AFFECTIBUS CONIUNCTA* eſt v. g. cum hydrocephalo vid. *Zach. Quæſt. Med. legal. tom.* 3. *p.* 1. *n.* 1. cum apoplexia *Eraſtus part.* 4. *diſput. contra Paracelſ. p.* 53. cum paralyſi *Schenck lib.* 1. *obſ* 28. cum melancholia idem *obſ.* 205. cum ſyncope *Stæchius Med. pract. l.* 7. *c.* 3. cum Hyſtericis affectionibus *Foreſt. lib.* 10. *obſ.* 30. alia *STATAM SERVAT PERIODUM*, & vel ſingulis annis ſemel vel bis, vel ſingulis menſibus in Novi & Pleni lunio, vel brevioribus intervallis, ſed iis ſtatis & certis invadit, alia verò *NON SERVAT PERIODOS*, ſed nunc ſæpiùs nunc rariùs, nunc per breviora nunc per longiora intervalla infeſtat. Ita ratione ſubjecti, alia eſt *INFANTUM*, alia *PUERORUM* ſeu *ADOLESCENTUM*, alia *MULIERUM*, alia *VIRGINUM* &c. item à modo graſſationis alia eſt *ENDEMIA*, qualis in Florentia obſervata fuiſſe fertur, alia verò eſt *SPORADICA*. Præter plures autem has differentias duplex potiſſimum ex cauſis deductum communi Authorum calculo ſtatuitur diſcrimen, nunc enim cerebrum *IDIOPATHICE* ſeu per *ESSENTIAM*, quando fomes mali ibi locorum ortum ſuum habet, quod ferè conjicere licet, quando ægri ſubitò & ſine ulteriori ferè paroxiſmi imminentis præſenſu concidunt, & non rarò propter ademptam omnem iis notitiam & providentiam in ignem aut aquam præcipitantur, nunc verò *SYMPA-*

PA-

PATHICE ſeu *PER CONSENSUM* aliarum partium tum internarum v. g. ventriculi, uteri, inteſtinorum &c. tum externarum v. g. ulcerum, vulnerum, contuſionum &c. laborat. Sic, ut alia quæ hic adducere poſſem exempla omittam, ortum fuiſſe hunc affectum à ſiniſtro pedis pollice læſo, quendam accuratè obſervâſſe *Joan. Dolæus in Encyclopedia Med. Theoretico-pract. p.* 118. recenſet. Ubi verò utplurimùm præter ſucceſſivam fibrarum leviorem contracturam ſecundùm nervi diſtributiones, ſurſum cum formicationis quodam ſenſu continuatam & auram repentem repræſentantem, quæ paroxiſmum ordinariò prænunciat, propria cujuslibet partis, cui ſuos hoc malum natales debet, affectæ ſigna adeſſe deprehenduntur. Sic ſi è ventriculo, turbatio & roſio in eodem, gravitas & tenſio circa præcordia, appetitus dejectus, concoctionis debilitas, ructus, aliaque ventriculi affecti ſigna adſunt. Si verò à vermibus, narium præprimis pruritus & frictio, ſalivæ nocturno præſertim tempore ex ore effluxus, facies pallida, eademque ſubitò rurſus incaleſcens & rubens, morſus ac dolor ſtomachi & inteſtinorum, & hinc frequens abdominis contrectatio, rugitus ac tormina ventris, abdominis inſolita durities, membrorum atrophia, tuſſis quandoque ſicca & ſingultus, vermiumque cum alvi excrementis egeſtio animadvertitur. Et ſic de cæteris, quibus, cum partim ex relatione ægri patere poſſint, partim ab Authoribus ſingulis ſubjuncta ſint affectibus, non immorabor, ſed prognoſin aggredior.

§. V.

Quemadmodum autem in omnibus morbis, ita & inprimis in hoc, judicium ſuſpenſum habere, ne, ſi fortè non reſpondeat eventus, ludibrio exponatur Medicus, conſultum eſt. Cautè tamen procedere hac in re licebit, ſi attendatur 1. Epilepſiam omnem periculoſum & longum malum eſſe, licet alia tamen alterâ periculoſior ſit, alia verò minus conjunctum habeat periculum, faciliuſque curetur. 2. Epilepſiam hæreditariam ut & congenitam ob vitiatam totius corporis à natura diſpoſitionem vel omninò nunquam vel rariſſimè curari, eamque neque ætatem, neque Medicum diſcutere poſſe. 3. Recentem curatu faciliorem eſſe quàm inveteratam, quemadmodum de cane vetulo proverbium ait, eum loris non aſueſcere, quum enim ætatem adeptus fuerit morbus, vix ampliùs curabilis eſt, & ſi in initio neglecta fuerit, frequentiſſimè uſque ad ultimum vitæ diem ſaxum hoc Siſypheum miſeri volvere coguntur. 4. Periculoſiorem eſſe eam, in qua functiones animales omnes abolentur & convulſio vehementior eſt, frequentior ac diuturnior, atque excrementa ſpontè effluunt; licet enim plures quandoque ad annos ſine præſenti vitæ periculo perduret, quandoque verò in ſtupiditatem & melancholiam incurabilem triſti metamorphoſi mutata tranſeat, annotante *celeberrimo Williſio de morb. convulſ. cap. 3. pag.* 24. Paroxiſmorum tamen vehementiâ

æquè

æquè ac frequentiâ cerebri vitaliumque viſcerum œconomiam adeò invertit, concutitque, ut ſuo ulteriùs officio diu fungi nequeant, imò in ipſo non rarò paroxiſmo vitam ægro abrumpit. 5. Curatu faciliorem eſſe, quæ, licet ſit crebior, breviores habet paroxiſmos, convulſionem minùs vehementem, & in qua æger liberiùs ſpirat. 6. Idiopathicam difficiliùs curari quàm ſympathicam. 7. Supervenientem gravidæ mulieri Epilepſiam, maximè ſi fortis illa ſit, vel mortem vel abortum minari. 8. Quartanam Epilepſiæ ſupervenientem eam ſolvere juxta *Hipp. Sect.* 5. *aph.* 70. 9. Epilepſiam ante pubertatem evenientem curabilem, poſt annum verò 25. ferè uſque ad mortem utplurimùm durare teſte *Hippocr. aph.* 7. *Sect.* 5. his verbis: *Comitiales morbi, aut convulſiones epilepticæ, quibus ante pubertatem eveniunt, curationem recipiunt, at quibus eæ eveniunt vigeſimo quinto ætatis anno, maximam partem commoriuntur.* 10. Epilepſiâ laborantes juniores tum ætatis, tum loci & victûs mutationem liberare. Teſte eodem *aph.* 45. *Sect.* 2. Potuiſſent utique, quæ de Theoria immanis hujus affectus dicta ſunt ulteriùs diduci atque explanari, verùm quoniam pagellarum anguſtia illud minimè permittit, ideo ad hujus morbi curationem propero.

Caput IIItium.

Epilepſiæ curationem tradit.

§. I.

DUo autem illa potiſſimum reſpicit, excitationem nimirum ægri in ipſo paroxiſmo, & præſervationem illius per remotionem cauſarum occaſionalium. In ipſo itaque paroxiſmo æger in loco frigido ac tenebricoſo verſatus in lucidiorem & calidiorem transferendus, capiteque ſublimi collocandus eſt, tum dentes diducantur, linguaque exerta in os ultra dentes reducatur, patulumque os ſervetur interjecto cochleari vel ligno aliquo v. g. baculo liquiritiæ, qui, ſi ad manus eſt, ordinariò in uſum vocari ſolet, aut alio inſtrumento, ut æger faciliùs ſpiret, ſpuma effluat, & inprimis, quod ſæpiùs contigiſſe obſervatum eſt, ne linguam morſu lædat vel amputet. Conſtrictiones & integumentorum ligacula ſolvantur, clamoreque forti in aures facto excitatio tentanda; hinc membra quoque convulſa, præprimis autem pollices & digiti manuum, qui vehementiſſimè convelluntur, quantum ſine ægrotantis damno fieri poteſt, in rectum, non vi, nam oſſa inde luxata, imò aliquando fracta fuiſſe practici obſervârunt, ſed leniter extendantur, & ad quietem componantur.

nantur. Revulſio inſtituatur per frictiones cum panno aſpero ac ligaturas validas & dolorificas, quæ ſubinde laxandæ iterumque conſtringendæ ſunt. Sal quoque non tantùm commune, ſed & aliud acre ori immitti, aut dentibus affricari poteſt. Dein volatiliora v. g. ſuccus Rutæ recentis, Spir. Sal. Armon. cum Caſtoreo & Oleo Succini, Rorismar Spir. & Sal volat. Corn. Cerv. Succin. Fulig. Tinct. Caſtor. item Caſtor. & Camphora cum Aceto Rutæ vel Lavend. Liquor Corn. Cerv. Succinat. Aquæ porrò Antepilepticæ & Antapoplecticæ variæ, quarum ingens apud Authores quoſcunq; extat farrago, Balſama cephalica, Pulvis Salis Armoniaci cum pulvere Calcis vivæ recentis &c. naribus admoveri, vel ori etiam immitti, aut prudenter cum aliis ſpecificis remixta in pharyngem per ſiphonem recurvum injici, ſeu etiam temporibus vertici ac ſuturæ inungi poſſunt. Quibus ſi non ſuſcitatur æger, ſunt qui ſuadent fortiora ſternutatoria v. g. ex Rad. Pyrethr. Caſtor. Helleb. alb. Euphorb. Fol. Majoran. Rutæ &c. ut & Clyſteres acriores v. g. ex Rad. Ireos, Pæon. Fol. Majoran. Salv. Rut. Beton. Flor. Lavend. Til. Sumit. Abſinth. Centaur. min. Agaric. in pet. lig. vel etiam Croc. Metall. additis Elect. diaphœn. de bacc. laur. Bened. laxat. Mell. anthoſat. &c. quibus tamen, cum partim ob paroxiſmorum brevitatem ſæpiſſimè non requirantur, partim in fortioribus Epilepſiis ob convulſum pariter & conſtrictum ani ſphincterem applicari vix poſſint, diutius non immorabor. An autem *V. Sectio in ipſo Epilepſiæ paroxiſmo* adminiſtrari poſſit, cum plura apud Practicos

antiquos non minùs quàm recentiores boni & mali eventûs extent exempla, res eſt determinatu difficillima. Negativam inter alios defendit *Sennert. Pract. Med. lib.* 1. *part.* 2. *cap.* 21. *Quæſt.* 6 *p.* 658. Affirmativam autem præprimis ſuſtinet *Bartholomæus de Moor Pathol. cerebr. de morb. caduc. cap.* 13. *p.* 658. ita ut quamcunque quis amplectatur partem, reluctantes ſibi habeat Doctores vix non experientiſſimos. Verùm, licet plures dentur caſus, in quibus venæ ſectio vel ob paroxiſmos breviores, ita ut vix advocari poſſit chirurgus, quin inſultus diu ſit ſuperatus, vel ob virium debilitatem, vel ob largas evacuationes prægreſſas, vel alia quæcunque contraindicantia celebrari non poſſit nec debeat; negari tamen minimè poterit dari ſæpiſſimè caſus, ubi V. Sectio non tantùm abſque ullo periculo in uſum vocari poteſt, ſed & ea etiam requiritur. Quid ni enim homini plethorico ac vegeto, lautæ ac ſpirituoſæ aliàs diætæ aſſueto, poſtque evacuationes ſanguinis artificiales neglectas, vel naturales ſuppreſſas Epilepſiâ correpto venam ſecares? imò & extra hunc caſum V. Sectionem quandoque, maximè ſi Epilepſia recens, paroxiſmique protractiores ſint, niſi ſpecialiùs quid contra indicet, non ſolum non prohiberem, ſed & cum maximo quandoque ægrotantium levamine eam adminiſtrari poſſe putarem; ſemper tamen hoc in caſu adſtantes de dubio eventu advertendos eſſe conſulerem, ne fortè Medicus, ſi eventus non ſecundet, legis aquiliæ reus habeatur.

§. II.

§. II.

Excitato autem hac ratione ægro, exantlatoque paroxiſmo opera omnis adhibenda ut recidiva præcaveatur, quod apprimè per remotionem cauſarum occaſionalium tentari poteſt. Remedia autem quæ huic ſatisfacere poſſunt indicationi, ex triplici potiſſimùm fonte, chirurgico nimirum, pharmaceutico atque diætetico deſumuntur. Ex generoſis igitur, quæ è fonte chirurgico depromuntur remediis, primo loco ſe offert *V. SECTIO*, præſtantiſſimum illud quod Medicina agnoſcit remedium, miranda cujus efficacia, quemadmodum vix non in omnibus morbis, ita & inprimis hoc in affectu, ſi nimirum plenitudinis notæ appareant, aut ex hæmorrhagiarum naturalium ſuppreſſione, vel artificialium conſuetarum neglectu ſuos malum natales duxerit, cuilibet facilè perſpecta eſſe poteſt. Sic *Zacutus Luſitan.* è *Raſe* habet exemplum frequentis Epilepſiæ è ſanguinis copia ſubortæ V. ſectione curatæ. Idem refert, quendam, ſæviſſimâ Epilepſiâ frequenter concuſſum, ſectâ ex intervallis Saphenâ, ab ea præſervatum *M. P. H. l.* 1. *Hiſt.* 26. *&* *obſ.* 22. vid. eundem *in praxi Med. admirand. l.* 1. *obſ.* 24. 26. 27. ita & *Riverius obſ.* 38. *cent.* 4. recenſet hiſtoriam puellæ xij. annorum, poſt multa remedia fruſtra tentata, V. ſectione liberatæ, unde & ipſe colligit V. ſectionem ad Epilepſiæ curationem plurimùm conferre. Cujus tamen adminiſtrandæ locus, ut & ſanguinis mit-

tendi copia pro ratione circumſtantiarum viriumque robore plurimùm variare ſolet. Sic etiam illi quandoque *HIRUDINES*, ſi v. g. à ſuppreſſione hæmorrhoidum orta ſit Epilepſia, ſubſtitui poſſunt. Huic autem præter *CUCURBITULAS* & *SCARIFICATIONES*, quæ magnarum quoque virium ſæpiùs eſſe deprehenduntur, proximè inſequuntur *VESICATORIA*, *FONTICULI*, & *SETACEA* cauterio actuali ſeu potentiali in partibus muſculoſis variis, præprimis autem nuchâ, excitata; quorum pariter efficacia in evacuando ſeroſo latice, qui hujus affectus cauſa ſæpius exiſtit, à plurimis Authoribus deprædicatur. Ita, ut unicum hic adducam teſtimonium, ſolo ſetaceo ſe juvenem quotidie Epilepſiâ laborantem, & puellam octodecim annorum ab infantia Epilepticam reſtituiſſe *Guilhel. Fabrit. Hildanus Centur. obſ.* 41. & *cent.* 4. *obſ.* 81. refert. De quo tamen meritò etiam legi meretur obſervatio clariſſimi *Willis* de puellâ epilepticâ, cui cauteria accidentaliter & caſu excitata à morbi inſultibus immunitatem præſtitere vid. ejus Opera *cap.* 3 *de morb. convulſ. p.* 28. Quod ſi autem hæc & alia auxilia parum ad hujus tyranni expugnationem conferrent, ad medicinam efficacem, *USTIONEM* ac *TREPANATIONEM* &c. (ſi ſcilicet cranii v. g. caries, aut pus acre ſub cranio collectum, comitialis morbi cauſa exiſteret) ut duro nodo durus quæratur cuneus, confugiendum erit. Jam verò ad fontem pharmaceuticum.

§. III.

§. III.

Quoniam verò morbus iste impuritates chyli vel ex prima concoctione, vel alio quocunque modo vitiati quandoque sequitur, duplex oritur indicatio, *EVACUATIO* nimirum primarum viarum, deinde *CHYLI & SANGUINIS DEPURATIO*. Primæ indicationi satis faciunt *VOMITORIA* in principio statim propinata, quorum varia singularis hoc in morbo efficaciæ passim ab Authoribus deprædicantur; inter quæ autem præprimis eminent Mercur. Vit. Croc. Metall. Vitr. Antimon. Vitriol. vomit. seu Gilla Theophr. Sal Vitriol. vomit. Tart. emet. Pulv. Carthusian. sive Alkerm. min. Sulph. Aurat antim. Rad. Asari, Ipecacuanh. &c. quibus varia ac subinde reiterata subjungi possunt *LAXANTIA* atque *PURGANTIA* v. g. ex Rad. seu Resin. Jalap. Scamon. Mercur. d Fibr. Helleb. nigr. Rhabarb. Fol. Senn. & ex his paratis, additis pro rei exigentia salibus variis e. g Crem. & Cryst tart. Arcan. dupl. Tart. vitriol. Tart. solub. &c. minimè quoque neglectis *CLYSTERIBUS*, ut & *V. SECTIONE* pro circumstantiarum ratione quandoque repetitâ. Evacuatis sic primis viis, & depletâ M. sang. ad *ALTERANTIA* descendendum, ex quorum amplissimo apparatu, si cruditatum habeatur ratio, seligenda sunt modo acida v. g. Spir. Vitriol. volat. philosoph. Elix propiet. Paracels. Elix. vitriol. &c. nunc terrea v. g. Corn. Cerv. philos. præp. Ebur sine igne calcin. Ung. Alc. Corall, Cran. hum. præp. Os. Sep. &c, Salia

vel

vel fixa alcalina, v. g. Sal. tart. Nitr. fix. Sal. Card. Ben. Centaur. min. Abſinth. Artemiſ. &c. vel ſalſa, v. g. Liquor terræ fol. tart. &c. vel volatilia, eaque vel urinoſa vel acidula vel mediæ naturæ, v. g. Spir. Corn. Cerv. Spir. Sal. Armon. Sal volat. Corn. Cerv. Succin. Flor. Sal. Armon. vel ſimplices vel compoſ. &c. quæ pro renata partim ſingula, partim inter ſe, & cum ſpecificis antepilepticis remixta, in vehiculis convenientibus adhiberi poſſunt, non neglectis interpoſitis Catharcticis aut etiam Emeticis ſuperiùs jam allegatis. Eorum autem, quæ *SPECIFICA* & occultâ, uti loquuntur, quadam vi Epilepſiæ creduntur reſiſtere, medicaminum tanta venditatur ubivis copia, ut in recenſendis iisdem calamus ſcribentem, & audientem aures deficerent; non enim tantùm quilibet ferè Medicorum, ſed & omnes, qui illotis quoque manibus ſacræ artis myſteriis ſe immiſcent, peculiare ſibi eligunt ſpecificum, & neſcio quod, ad truculentum hunc affectum debellandum, ſe poſſidere arcanum ſibi imaginantur atque deblaterant. Nemo itaque à me omnium ejuſmodi remediorum expectet catalogum, cum maximè decantatorum & communiſſimorum tantummodo mentionem injicere animo conſtituerim. Ex vegetabilibus celebrantur Ruta & ejusdem ſpecies, Polium montanum, Angelica, Valeriana, Salvia, Roſmarinus, flores Tiliæ, Lavendulæ, Lilior. Convall. Hyſſop. Dentaria, Anagallis, Ceraſa nigra, & plura alia. Eminere præprimis dicuntur Lignum Corylinum & Buxinum,

Viſcus

Viſcus Corylinus & Quernus, pulvis Julorum Corylinorum tempore verno collectus; omnibus autem ferè præfertur Pœonia, & quidem ex ea, præſertim mare, in uſum cedunt Flos, Semen atque Radix externè & internè exhibita. Requirunt autem hic ut certo tempore nunc ſole in Leone, nunc in Ariete exiſtente &c. modo ante ſolis ortum, modo tempore meridiano, mox cum inſtrumentis aureis argenteiſve, mox cum aliis circumſtantiis haud rarò ſuperſtitionem olentibus colligantur. Referri huc quoque poſſunt ſic dicti Carbones ſeu potiùs Radices Annoſæ Artemiſiæ circa Joan. Baptiſtæ feſtum inprimis reperiundæ, ut & pulvis Lycopodii ſeu Muſci terreſtris clavati Auguſto menſe collectus. Nec inter reliqua Cephalica Nervina atque Aromatica deſunt, quæ virtute Antepileptica gaudentes allegari poſſent, ſed quæ recenſere nimis longum foret. Animalia quoque, haud exigua, ad tam crudele malum profligandum, arma ſuppeditare videntur. Hic laudat Hirundines, Picas, Corvos juniores combuſtos, ille Dentes Hippopotami, Apri, Lupi, Lapillos Carpionum, Lucii piſcis, Spinas Muſtelæ piſcis, Cornu Cervi, Unicornu verum, Cornu Rhinocerotis, Fel Catuli nigri, Teſticulum Apri, Murem calcinatum, Sanguinem Leporis venatione capti & jugulati deprædicat. Alius in Caſtoreo omnem vim Antepilepticam quærit, alius Lapidi Bezoar utrique, Ægagropilæ &c. ſummas adſcribit vires, alius fiduciam in Stercoribus v. g. Pavonis

nis &c. ponit. Alius ad Cornu & Ungulam Alcis in paroxiſmo præprimis epileptico exiſtentis trucidati, & quidem ungulam pedis poſterioris aures ſcalpentis confugit. Alii denique in ipſo Homine neceſſaria latitare auxilia ſibi aliiſque perſuadent; hinc nunc Oſſa Hominis, & inprimis Cranium violenta morte interemptorum, maximè autem ſpecificè os Cranii ſic dictum Triquetrum & Uſneam Cranii Humani ab haud paucis commendari cernes, nunc ipſum Cerebrum laudabitur, nunc Secundinæ præſertim Primiparæ deprædicabuntur, nunc Sanguis Humanus omnibus ex regno animali præferetur; experientia ſatis loquitur quàm frivola, ne dicam ſtolida quosdam occupet opinio Epilepticis Sanguinem adhuc æſtuantem hominis recenter decollati propinantes, ægrumque poſtmodum curſu maximè exagitantes, & tantopere defatigantes, ut ferè amplius ſe commovere nequeat, ſibi perſuadentes Archæum furibundum ideâ mortis ſanguini decollatorum impreſſâ compeſci, & à furore retrahi. Aſt quot curati fuêre? plures certé nullum exinde experti fuêre auxilium, & potiùs quandoque malum fuit adauctum, imo exempla proſtant miſerorum hoc modo vitâ privatorum. Quod ſi aliquando bonus exinde ſubſecutus fuit eventus, motui potiùs & ſudori illum adſcribendum eſſe forſitan probabilius creditur.

§.IV.

§. IV.

Neque tandem mineralia auxiliatrices denegant manus, Lapides pretioſi, inprimis Jaſpis, Smaragdus, Chelidonius quibuſdam arrident, aliis verò Succinum atque Cryſtallus placet. Inprimis verò in Vitriolo & Antimonio eorumque Sulphuribus omnem medelam nonnulli quærunt. Quid dicam de Cinnabari tam nativâ, à Cratone pro Epilepſiæ Magnete habitâ, quàm artificiali, & præcipuè Cinnab. Antimonii. Ne nunc multa verba faciam de virtute Antepileptica Auri, Argenti, aliorumque metallorum. Sed quis omnia è triplici Regno ad hunc affectum conducentia referret remedia? Quod ſi ulteriùs ex ſimplicibus paratas compoſitiones luſtres, adinvenies nunc Aquas deſtillatas ſimplices, Flor. Pœon. Til. Valerian. Ceras nigr. Lil. convall. &c. nunc Compoſitas Cephalicas Hyſtericaſque, Epilept. Lang. Hirund. cum & ſine Caſtor. Balſam. Embryon. Elix. vitæ Math. &c. Hic tibi ſe offerent Syrupi Pœon. Acaciæ, Cichor. cum Rhab. Conſervæ Flor. Til. Pœon. Lil. convall. Ceraſ. nigr. &c. commendabuntur mox Pulveres Epileptici March. nig. Küffer. Specif. Cephal. Mich. aliique; mox celebrabuntur Magiſteria Corall. Succin. Margarit. Eſſentiæ atque Tinct. Corall. Succin. Smaragd. & quæ alia ejuſmodi remedia. Præprimis autem magnis extolli laudibus experieris Olea, Salia

& Spir. volat. modò acidæ, modò salsæ, modò alcalinæ naturæ, Spiritum Vitrioli volat. Spir. Vitriol. volat. antepilept. (è vitriolo veneris cum urina humana paratum) Oleum, Spiritum & Sal volat. Succin. Spir. & Flor. Sal. armon. simpl. & compos. Spir. Sal. volat. & Ol. C. C. Liquorem C. C. Succinat. & præcipuè Sal. volat. & Ol. Sang. humani &c. & quæ sunt plurima alia decantata ad Epilepsiam remedia. E quibus meritò adhuc Auri sic dicti Fulminantis mentionem facio, illud enim in motibus epilepticis præsertim infantum ad unum aut alterum granum datum mira quandoque præstitisse variorum Virorum sæpiùs repetita comprobat experientia. Quod si arcanorum medicaminum possessoribus patulas aures præbere velis, hic tibi maximopere collaudabit Aurum Potabile, Tinct. Lunæ, Tinct. veram Corall. atque Essent. Margarit. ille maximis extollet laudibus Pulveres Solares, Nigros, Essentias dulces, Olea animalia & similia, quæ quandoque forsan per accidens aliquid præstitisse non inficias ibo, an autem ad tot miracula, uti quidem fertur, præstanda existant capacia, vix credo, judicent de illis qui ingredientia modosque parandi intimius norunt, mihi ignotorum nulla cupido, neque unquam in animum meum ingrediatur audacia sacrâ fraude miserorum ægrotorum crumenas emulgendi. Sic & Amuleta varia deprædicantur v. g. Pœon. Rad. & Sem. Ungula Alcis, Sambucus supra salicem crescens &c. è quorum tamen usu, si quid boni eveniat, imagina-

ginationi potius ac fiduciæ, quàm eorum facultati id tribuerem. Quod si autem prædicta methodus aliquandiu prorsus incassum tentata sit, ad alius generis remedia, & præsertim ad ista quæ *MAGNA* dicuntur, devenire oportebit, in quorum censu *DIAPHORETICA*, *SALIVANTIA*, *THERMAE* & *ACIDULAE* præprimis ponuntur. Sic *Alphons. Ferr.* plurimos Epilepticos simplici Quajaci decocto bis in die ad unc. 6. vel 8. præscripto, ejusque decocto secundario, vice potûs ordinarii (prout in lue venereâ assolet) assumpto, se curasse affirmat, & salivationem à Mercurio potenter excitatam, succedente postea diætâ sudoriferâ hunc morbum certissimè curaturam esse asserit *Willis de morb. convuls. Cap.* 3. *p.* 32. Denique pro causarum differentia cura quoque varianda, si enim Vermes in causa sunt, ea quæ Vermes enecant atque expellunt admixtis Antepilepticis medicamentis exhibenda sunt, & sic porrò. Possem hic jam varias quoque præscriptionum formulas apponere, verùm quia apud Authores & generalia præcepta, & elegantissima remedia passim extant, prudensque Medicus tum indicationes, tum uberem rei pharmaceuticæ apparatum ad particulares ægrotantium casus facilè accomodare potest, prolixior hic esse nolo, sed ad fontem diæteticum me confero.

§. V.

Cum autem Diæta in legitimo ſex rerum non naturalium uſu conſiſtat, ſuperiuſque jam, ubi de cauſis actum eſt, ſatis, quomodo illegitimè adhibitæ cauſam Epilepſiæ præbeant, dictum ſit, ex quibus contrarium per ſe quoque intelligitur, ideò breviorem me hic in recenſendo legitimo earum uſu eſſe licebit. *AER* itaque ſit temperatus, purus ac vividus, ſi non natura talis, arte parandus, & cum *Hippocr. Sect.* 2. *aph.* 45. per regionum mutationem juvenibus à Comitiali morbo liberationem promittat, peregrinatio quoque ad alia loca commendanda eſt. *CIBI* ſint modici, moderatè calidi ac ſicci, facilis concoctionis & digeſtionis, boni ſucci, ventriculo grati, ac nullis referti humoribus excrementitiis. Vitentur è contrario cibi frigidi ac humidi, coctu difficiles, flatulenti, craſſi, vaporoſi ac facilè putreſcentes, omniaque illa alimenta, quæ peculiari quadam vi Epilepſiam excitare dicuntur. *POTUS* ſit vinum tenue & bonæ notæ, aut cereviſia clara ac benè defœcata, quamvis conſultiùs eſſet à cereviſia & vino penitùs abſtinere, ſi nimirum ægri id ferant, & eorum loco decoctum ex Cephalicis & Antepilepticis ſubſtituere. *QUIES* & *MOTUS* ſint moderati, *SOMNUS* quoque ſit nocturnus ac temperatus, & *VIGILIAE* atque lucubrationes in longam protractæ noctem cane pejus

pejus & angue ſugiendæ, omnes enim humores reddunt acriores, vireſque quàm maximè proſternunt. Cunctæ quoque ſolennes *EVACUATIONES*, cujuſcunque generis ſint, ſemper in ſtatu laudabili & naturali conſervandæ, aut ſi ſuppreſſæ, revocandæ ſunt. Omnes denique *ANIMI PERTURBATIONES*, ut finiam, quam maximè vitandæ ſunt, niſi ſuâ quis ſponte hunc hoſtem laceſſere velit.

FINIS.

